

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 389/2018-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. októbra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenia práva podľa čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. IV/2 Gn 146/17/1000 a jej listom z 24. októbra 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. decembra 2017 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia práva podľa čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej

len „dohovor“) postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej aj „generálna prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. IV/2 Gn 146/17/1000 a jej listom z 24. októbra 2017 (ďalej len „upovedomenie generálnej prokuratúry“). Súčasťou sťažnosti bola aj žiadosť sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

2. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa toho času nachádzal v Ústave na výkon trestu odňatia slobody [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „ÚVTOS [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ]“), pričom do oddielu s bezpečnostným režimom (ďalej aj „bezpečnostný režim“) bol umiestnený na základe rozhodnutia Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby [REDAKOVANÉ] (ďalej len „ÚVTOS a ÚVV [REDAKOVANÉ]“) č. ÚVTOS a ÚVV-8-47/21-2016 z 22. júla 2016. Sťažovateľ uviedol, že v bezpečnostnom režime je držaný aj po jeho premiestnení do ÚVTOS [REDAKOVANÉ], ku ktorému došlo 1. decembra 2016. V tejto súvislosti poukázal na to, že držanie odsúdeného v bezpečnostnom režime predstavovalo v ÚVTOS a ÚVV v [REDAKOVANÉ] „... úplnú sociálnu a relatívnu zmyslovú izoláciu. Nemal dovolené mať televíziu na cele, navštevovať posilňovňu a zúčastňovať sa akýchkoľvek voľnočasových aktivít... Cela, na ktorej bol sťažovateľ zadržovaný nespĺňala ani minimálne veľkostné štandardy CPT, poskytovala len cca 2 m² súvislého osobného priestoru, oddelená bola len toaleta a hygienu musel vykonávať v dohľade dozorcov... Sťažovateľ nemal právo na vykonávanie návštev priamym kontaktom, v prípade povolenia sa jej ako sústavný dozor zúčastnil príslušník zboru a bol podrobovaný rutinným osobným prehliadkam dôkladným prehmataním vždy po opustení cely a pred návratom do nej...“.

3. Sťažovateľ je od 1. decembra 2016 umiestnený v ÚVTOS [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], kde je „držaný na cele bez oddelenej toalety a dostatočného vetrania, bez dostatku prirodzeného osvetlenia, bez stola na písanie, v relatívnej sociálnej a zmyslovej izolácii, je rutinne pútaný a podrobovaný osobným prehliadkam a rôznym ďalším obmedzeniam jeho právnej sféry pri porovnaní so štandardným režimom, vrátane obmedzení kontaktu s rodinou formou návštev a telefonovania“.

4. Nezákonnosť svojho umiestnenia do oddielu s bezpečnostným režimom sťažovateľ namietal podnetom z 2. novembra 2016 (ďalej len „podnet“) podľa § 31 ods. 2 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“). Generálna prokuratúra vybavila tento podnet upovedomením č. k. IV/2 Gn 15/17/1000-3 z 18. januára 2017 ako nedôvodný. Opakovaný podnet sťažovateľa z 10. júla 2017 bol rovnako ako nedôvodný vybavený listom generálnej prokuratúry č. k. IV/2 Gn 146/17/1000-8 z 24. októbra 2017.

5. Podľa názoru sťažovateľa nebolo uvalenie a predlžovanie bezpečnostného režimu v jeho prípade *„odôvodnené žiadnymi relevantnými skutočnosťami preukazujúcimi, že napadnuté opatrenia boli v celom rozsahu nevyhnutné na dosiahnutie legitímneho cieľa, ktorý navyše v predmetnej veci nemožno vzhľadom na slušné správanie sťažovateľa ani jednoznačne identifikovať. Po celý čas je držaný v nevyhovujúcich podmienkach bez adekvátnej duševnej a fyzickej stimulácie a príslušné orgány celkom ignorujú kombinované negatívne účinky tohto režimu na jeho osobu, hoci sa výslovne a opakovane aktivít na fyzickú a duševnú stimuláciu domáhal. Toto zaobchádzanie spôsobuje sťažovateľovi značné psychické aj fyzické utrpenie (to je objektivizované aj lekáorskými nálezmi) prekračujúce nevyhnutnú mieru utrpenia, ktorá je zadrživaniu vlastná.“*

6. Podľa názoru sťažovateľa generálna prokuratúra nevykonaním nápravy v namietanom konaní o jeho opakovanom podnete porušila jeho právo nebyť podrobovaný neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu podľa čl. 3 dohovoru, preto navrhol vo veci rozhodnúť týmto nálezom:

„1. Základné právo sťažovateľa nebyť podrobovaný neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu podľa čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky o opakovanom podnete sp. zn. IV/2 Gn 146/17/1000 porušené bolo.

2. List Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, sp. zn. IV/2 Gn 146/17/1000-8 zo dňa 24.10.2017, sa zrušuje a vec sa vracia Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

3. *Ústavný súd priznáva sťažovateľovi finančné zadostučinenie v sume 14 000 EUR, ktoré mu je Generálna prokuratúra Slovenskej republiky povinná vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.*“

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších prepisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Za zjavne neopodstatnený možno považovať návrh vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. O zjavne neopodstatnený návrh ide preto vtedy, ak pri jej predbežnom

prerokovaní ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí návrhu na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 140/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 198/07, IV. ÚS 27/2010).

10. Sťažovateľ namietal porušenie svojho práva zaručeného čl. 3 dohovoru postupom a upovedomením prokurátora Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) č. k. IV/2 Gn 146/17/1000-8 z 24. októbra 2017, ktorým bol vybavený jeho opakovaný podnet smerujúci proti postupu a rozhodnutiu prokurátora trestného odboru generálnej prokuratúry v súvislosti s námietkami sťažovateľa proti jeho zaradeniu do oddielu s bezpečnostným režimom v rámci výkonu trestu odňatia slobody v ÚVTOS a ÚVV v [REDACTED].

11. Generálny prokurátor vo svojom upovedomení o vybavení opakovaného podnetu sťažovateľa uviedol: *„Prokurátor trestného odboru Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky Vás listom z 18. januára 2017, sp. zn. IV/2 Gn 15/17/1000-3, upovedomil o spôsobe vybavenia podnetu z 02. novembra 2016, ktorý ako nedôvodný odložil. V samotnom liste sa dôsledným spôsobom vysporiadal s Vašou argumentáciou uvedenou v pôvodnom podnete a v postupe prokurátora Krajskej prokuratúry [REDACTED] ktorý preskúmal rozhodnutie riaditeľa Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby [REDACTED] z 22. júla 2016 pod číslom ÚVTOSaÚVV-8-47/21-2016 o Vašom umiestnení na oddiel s bezpečnostným režimom, nezistil žiadne pochybenia. Taktiež správne poukázal na skutočnosť, že samotný výkon trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody a Ústave na výkon väzby [REDACTED] je realizovaný v súlade so zákonom č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vzhľadom na tento stav nebolo potrebné vykonať žiadnu nápravu vo vzťahu k predmetnému ústavu.*

V postupe prokurátora trestného odboru Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v súvislosti s vybavením podnetu z 02. novembra 2016 nebolo zistené žiadne porušenie zákona alebo iného všeobecne záväzného právneho predpisu, na ktoré by bolo potrebné reagovať prokurátorským opatrením, a preto opakovaný podnet z 10. júla 2017 odkladám, pretože nie je dôvodný.“

12. Vzhľadom na odvolanie sa a komplexné stotožnenie sa generálneho prokurátora so závermi prokurátora trestného odboru generálnej prokuratúry ústavný súd považuje pre úplnosť veci za potrebné poukázať aj na podstatnú časť argumentácie prokurátora trestného odboru generálnej prokuratúry, ktorý vo svojom upovedomení č. k. IV/2 Gn 15/17/1000-3 z 18. januára 2017 uviedol: *«Úvodom konštatujem, že prokurátor KP v [REDAKOVANÉ] vykonávajúci dozor nad zachovávaním zákonnosti nad výkonom trestu odňatia slobody v Ústave [REDAKOVANÉ], v pravidelných trojmesačných intervaloch vykonáva previerky výkonu trestu odňatia slobody, pričom zápisnice o prerokovaní výsledkov previerok sú vždy riadne predkladané pod sp. zn. 3Kn 77/16/3300 na Trestný odbor GP SR, kde sú následne preskúmané prokurátorom Referátu väzenstva GP SR. V rámci jednotlivých previerok príslušný prokurátor KP v [REDAKOVANÉ] vždy preskúmava aj všetky rozhodnutia o zaradení odsúdených na oddiel s bezpečnostným režimom. Konštatujem, že prokurátor KP v [REDAKOVANÉ] riadne preskúmal aj rozhodnutie riaditeľa Ústavu [REDAKOVANÉ] sp. zn. ÚVTOSaÚVV-8-47/21-2016 z 22. 07. 2016 o Vašom umiestnení na uvedený oddiel, pričom ho vyhodnotil ako zákonné.*

V uvedenej súvislosti poukazujem na dôležitú skutočnosť, že rozhodnutie o umiestnení odsúdeného na oddiel s bezpečnostným režimom nie je disciplinárnym rozhodnutím, ale je len opatrením bezpečnostného charakteru. Z tohto dôvodu postačuje vydanie takéhoto rozhodnutia príslušným orgánom, teda v danom prípade riaditeľom Ústavu [REDAKOVANÉ] a stručné uvedenie dôvodov umiestnenia odsúdeného na oddiel s bezpečnostným režimom. Nie je pritom potrebné toto rozhodnutie odôvodňovať v rozsahu odôvodnenia rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní.

Čo sa týka Vášho umiestnenia na oddiel s bezpečnostným režimom konštatujem, že ste sa žiadnym spôsobom nedomáhali, aby zo strany prokurátora KP v [REDAKOVANÉ] bolo osobitne preskúmané Vaše umiestnenie na tento oddiel. V tejto súvislosti ste nepodali žiadnu žiadosť o pohovor s dozorujúcim prokurátorom KP v [REDAKOVANÉ] do príslušnej, za týmto účelom zriadenej schránky, a ani ste nezaslali na KP v [REDAKOVANÉ] žiadnu písomnosť. Svoju nespokojnosť ste v danom prípade deklarovali až predmetným podaním z 02. 11. 2016 s vecným označením „Trestné oznámenie na prokurátora vykonávajúceho dozor nad zákonnosťou v ÚVTOS a ÚVV [REDAKOVANÉ]“, ktoré ste adresovali Preventívno bezpečnostnej službe ÚVTOS a ÚVV v [REDAKOVANÉ].

Podľa § 21 ústavného poriadku Ústavu [REDAKOVANÉ] (účinného od 01. 08. 2014) odsúdená osoba vo výkone trestu odňatia slobody zaradená v oddiele s bezpečnostným režimom vykonáva návštevu spravidla bez priameho kontaktu. Konštatujem, že tento postup nie je v rozpore so zákonom č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 475/2005 Z. z.“). K uvedenému dopĺňam, že ústavný poriadok Ústavu [REDAKOVANÉ] schválený v júli 2014 Generálnym riaditeľom Zboru väzenskej a justičnej stráže bol vypracovaný na základe Zbierky inštrukcií, pokynov a smerníc Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže č. 13/2014 Vzorový ústavný poriadok pre obvinených a vzorový ústavný poriadok pre odsúdených - usmernenie, z ktorého vychádza i spôsob výkonu návštev odsúdeného umiestneného v oddiele s bezpečnostným režimom. Ústavný poriadok Ústavu [REDAKOVANÉ] teda platí všeobecne pre všetkých odsúdených vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave [REDAKOVANÉ] a preto nie je potrebné vo vzťahu ku každému jednotlivému odsúdenému individuálnym správny aktom určovať jeho práva a povinnosti. Rozhodnutie o vykonaní návštevy odsúdenej osoby kontaktným spôsobom alebo bez priameho kontaktu v odôvodnených prípadoch je v právomoci riaditeľa ústavu podľa § 24 ods. 4 zákona č. 475/2005 Z. z.

Taktiež konštatujem, že výkon trestu odňatia slobody v Ústave [REDAKOVANÉ] je realizovaný v súlade so zákonom č. 475/2005 Z. z. a preto je úplne irelevantné aký režim výkonu trestu odňatia slobody je zavedený v Ústave na výkon trestu odňatia slobody v [REDAKOVANÉ]. Celkové vybavenie Ústavu [REDAKOVANÉ] vrátane jednotlivých ciel a vychádzkových dvorov spĺňa všetky zákonné podmienky výkonu trestu odňatia slobody. Zároveň konštatujem, že v Ústave [REDAKOVANÉ] je Vám riadnym spôsobom poskytovaná strava, pričom všetky potraviny a tovar predávané v bufete Ústavu [REDAKOVANÉ] majú len doplnkový charakter. Skutočnosť, že si v bufete v Ústave v [REDAKOVANÉ] nemôžete zakúpiť sušené vaječné bielka, ktoré tam bežne nepredávajú, nie je v žiadnom prípade diskrimináciou Vašej osoby vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave [REDAKOVANÉ].

Záverom uvádzam, že dňa 16. 12. 2016 boli všetky Vami uvádzané skutočnosti v podaní z 02. 11. 2016, týkajúce sa ubytovania, neposkytnutia televízneho prijímača na celu, návštevy posilňovne, vybavenia vychádzkových priestorov, usporiadania cely, nedostatočnej hygieny a sortimentu v bufete, preskúmané riaditeľom Ústavu [REDAKOVANÉ], ktorý nezistil zo strany tohto ústavu žiadne porušenie zákona.»

13. Z citovaného stanoviska prokurátora trestného odboru generálnej prokuratúry, s ktorým sa v plnom rozsahu stotožnil aj generálny prokurátor v konaní o opakovanom podnete sťažovateľa, vyplýva, že zo strany generálnej prokuratúry boli preskúmané postup miestne príslušnej krajskej prokuratúry pri výkone dozoru nad zachovávaním zákonnosti v ÚVTOS a ÚVV v ■■■■■, ako aj zákonnosť a dôvodnosť zaradenia sťažovateľa do oddielu s bezpečnostným režimom. Generálna prokuratúra tiež zaujala stanovisko k výkonu návštev odsúdeného v zmysle súvisiacich ustanovení ústavného poriadku ÚVTOS a ÚVV v ■■■■■ a zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a preskúmala tiež postup riaditeľa ÚVTOS a ÚVV v ■■■■■ vo vzťahu k tvrdeniam sťažovateľa týkajúcim sa ubytovania, televízneho prijímača, návštev posilňovne, vychádzkových priestorov, hygieny a pod.

14. Z uvedeného je zrejmé, že generálny prokurátor sa opakovaným podnetom sťažovateľa riadne zaoberal, pričom samotným konštatovaním, že generálny prokurátor nezistil v predošlom postupe prokurátora trestného odboru generálnej prokuratúry pri vybavovaní podnetu sťažovateľa žiadne porušenie zákona, nemohlo dôjsť k porušeniu sťažovateľom označeného práva podľa čl. 3 dohovoru. Žiadne iné skutočnosti nasvedčujúce záveru o porušení sťažovateľom namietaného práva generálnou prokuratúrou sťažovateľ v odôvodnení svojej sťažnosti neuviedol.

15. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa po jej predbežnom prerokovaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

16. Keďže sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia je podmienené vyslovením porušenia práva alebo slobody sťažovateľa (čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy), ústavný súd sa uvedeným nárokom sťažovateľa nezaoberal.

17. Z dôvodu odmietnutia sťažnosti ako celku bolo tiež bez právneho významu rozhodovať o žiadosti sťažovateľa ustanoviť mu v konaní pred ústavným súdom právneho zástupcu z radov advokátov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. októbra 2018